

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 82 hallituksen esityksen johdosta laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain ja konserniavustuksesta verotuksessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 20 päivänä syyskuuta 1988 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 110 laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain ja konserniavustuksesta verotuksessa annetun lain muuttamisesta.

Tämän esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt eduskunnan valiokuntaan 26 päivänä toukokuuta 1987 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. M. Lahtisen ym. lakialoitteen n:o 57/1987 vp. laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 46 a §:n muuttamisesta, eduskunnan 26 päivänä helmikuuta 1988 valiokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. Pulliaisen lakialoitteen n:o 1 laiksi konserniavustuksesta verotuksessa annetun lain kumoamisesta, eduskunnan valiokuntaan 11 päivänä lokakuuta 1988 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. Seppäsen ym. lakialoitteen n:o 84 laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta ja konserniavustuksesta verotuksessa annetun lain kumoamisesta sekä eduskunnan valiokuntaan 11 päivänä marraskuuta 1988 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. Tennilän ym. lakialoitteen n:o 109 laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta. Niin ikään valiokunta on käsitellyt eduskunnan valiokuntaan 11 päivänä kesäkuuta 1987 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. Melinin toivomusaloitteen n:o 158/1987 vp. eräiden verovähennysten myöntämisestä yrityksille ja yritysverotuksen selkeyttämisestä.

Käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan kokonaisverouudistukseen liittyen tehtäväksi elinkeinoverotusta koskevia muutoksia, joilla pyritään yritysten tulovero-

tuksen kehittämiseen ja veropohjan laajentamiseen.

Luovutusvoittoverotus

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain laajan tulokäsittelyn mukaisesti periaatteessa kaikki elinkeinon kuuluvasta omaisuudesta saadut luovutushinnat ovat veronalaisia saannon laadusta ja omistusajasta riippumatta. Poikkeuksena luovutushintojen veronalaisuudesta on kuitenkin säädetty muuhun kuin vaihto- tai sijoitusomaisuuteen kuuluvista kiinteistöistä tai arvopapereista saadut luovutushinnat vain osittain veronalaisiksi, jos verovelvollinen on omistanut kiinteistön vähintään kymmenen tai arvopaperin vähintään viisi vuotta. Veronalaista tuloa on tällöin 20 prosenttia saaduista luovutushinnoista tai muista vastikkeista. Arvopaperin hankintamenosta hyväksytty poisto on kuitenkin veronalaista tuloa kokonaisuudessaan viiden vuoden omistusajan jälkeenkin. Lisäksi elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin sisältyvät pakkolunastustilanteita ja sukupolvenvaihdosluovutuksia koskevat erityissäännökset.

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaan vähennyskelpoisia menoja ovat käyttöomaisuuden hankintamenot rakennusta ja rakennelmaa koskevin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 41 §:n 2 momentista johtuvin ja kulumatonta käyttöomaisuutta koskevin sanotun lain 42 §:n 2 momentista johtuvin poikkeuksin. Jos rakennuksen tai rakennelman luovutushinnasta on edellä selostetun mukaisesti 20 prosenttia veronalaista tuloa, luovutusvuonna poistamatta olevasta hankintamenosta

poistetaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 41 §:n 2 momentin mukaan luovutushinnan veronalainen määrä ja lisäksi koko luovutushinnan ylittävän osan määrä. Lain 42 §:n 2 momentin mukaan silloin, kun maalueen tai arvopaperin luovutushinta on edellä mainitun säännöksen nojalla vain osittain veronalainen, hankintamenosta poistetaan vain luovutushinnan veronalainen määrä ja koko luovutushinnan ylittävän osan määrä.

Luovutusvoitot tulevat edellä selostetun mukaisesti nykyisten säännösten nojalla verotetuiksi kymmenen ja viiden vuoden omistusaikojen jälkeen vain silloin, kun luovutushinta ylittää poistamattoman hankintamenon viisinkertaisen määrän. Koska näin laajaa myyntivoittojen verovapautta ei verouudistukselle asetettujen tavoitteiden kannalta voida pitää perusteltuna, hallitus ehdottaa, että luovutusvoittojen veronalaisuutta laajennettaisiin periaatteessa nykyisen myyntivoittojen verojärjestelmän pohjalta. Luovutushintojen osittainen verovapaus koskisi vain käyttöomaisuuteen kuuluvia kiinteistöjä ja arvopapereita. Hallitus ehdottaa, että myyntivoittojen verotusta tarkistettaisiin siten, että käyttöomaisuuteen kuuluvista vähintään viisi vuotta omistetuista arvopapereista ja vähintään kymmenen vuotta omistetuista kiinteistöistä saaduista vastikkeista olisi veronalaista tuloa 60 prosenttia. Omaisuuden hankintamenon vähentämissäännökset pysyisivät sisällöltään muuttamattomina. Veronalaista voittoa muodostuisi niissä tapauksissa, jolloin verotuksessa poistamatta oleva hankintameno olisi pienempi kuin 60 prosenttia luovutushinnasta. Pakkolunastuksessa saatujen luovutushintojen verovapautta ehdotetaan kavennettavaksi vastaavasti. Lisäksi ehdotetaan sukupolvenvaihdosluovutuksia koskeva erityissäännös kumottavaksi.

Elinkeinonharjoittajan eläkevakuutus- ja tapaturmavakuutusmaksut

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaan vähennyskelpoisia tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneita menoja ovat muun ohella elinkeinotoiminnassa työskennelleiden henkilöiden palkat samoin kuin työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyys- tai muiden niiden kaltaisten oikeuksien ja etujen järjestämisestä johtuvat vakuutus- ja muut sellaiset maksut.

Yksityisen elinkeinonharjoittajan itselleen otettaman eläkevakuutuksen vakuutusmaksun vähennyskelpoisuus on rajoitettu siten, että verovelvollinen voi vähentää muusta kuin kertamaksullisesta eläkevakuutuksesta suoritettua maksut enintään 18 prosentin määrään ansiotulostaan. Pakolliset maksut saadaan kuitenkin vähentää edellä tarkoitetun rajoituksen estämättä. Eläkevakuutusmaksut otetaan ensisijaisesti huomioon elinkeinotulolähteen luonnollisena vähennyksenä tai vaatimuksesta vaihtoehdoisesti tulo- ja varallisuusverolain mukaisena kokonaistulosta tehtävänä vähennyksenä.

Hallitus ehdottaa, että eläkevakuutusmaksujen vähennyskelpoisuutta laajennettaisiin käsiteltävänä olevaan lakiin sekä eri ehdotuksen pohjalta tulo- ja varallisuusverolakiin sisällytettävillä säännöksillä siten, että pakollisten maksujen lisäksi vapaaehtoisista eläkevakuutusmaksuista olisi vähennyskelpoista kokonaistulosta tehtävänä vähennyksenä enintään 15 prosenttia ansiotulon määrästä. Elinkeinotulosta voitaisiin ehdotuksen mukaan vähentää ainoastaan pakolliset maksut. Verovelvollisen vaatimuksesta myös pakolliset maksut voitaisiin kuitenkin toissijaisesti vähentää myös kokonaistulosta tehtävänä vähennyksenä. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan yksityisen liikkeen- tai ammatinharjoittajan tapaturmavakuutusmaksut olisivat vähennyskelpoisia elinkeinotulosta tehtävänä luonnollisena vähennyksenä.

Varausjärjestelmä

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 28 §:n 1 momentin mukaan vaihto-omaisuuden hankintameno on sen verovuoden kulua, jona vaihto-omaisuus on luovutettu, kulutettu tai menetetty. Lisäksi on verovuoden kulua hankintamenosta se osa, joka ylittää vastaavan vaihto-omaisuuden hankintaan verovuoden päättyessä todennäköisesti tarvittavan hankintamenon tai siitä samana ajankohtana todennäköisesti saatavan luovutushinnan. Verovuoden kulua on verovelvollisen sitä vaatiessa lisäksi enintään 40 prosenttia siitä hankintamenon osasta, jota ei edellä selostettujen säännösten perusteella ole vielä katsottu kuluksi. Jos verovelvollinen on verovuonna tehnyt toimintavarauksen tai verovelvollisella on aikaisemmin tehtyjä purkamattomia toimintavaroja, verovuoden kulua on 40 prosentin sijasta kui-

tenkin enintään 35 prosenttia edellä mainitusta hankintamenon osasta. Raha-, vakuutus- ja eläkelaitos voi tehdä enintään kuuden prosentin suuruisen sijoitusomaisuuden arvostusvarauksen.

Muu elinkeinotoimintaa harjoittava verovelvollinen kuin raha-, vakuutus- tai eläkelaitos saa vähentää verovuonna tekemänsä luottotappiovarauksen, mikäli luottotappiovarausten yhteismäärä ei ylitä kolmea prosenttia liikesaamisten määrästä tai verovelvollisen toteen näyttämää sitä suurempaa todennäköistä luottotappion vaaraa. Raha-, vakuutus- ja eläkelaitos saa tehdä luottotappiovarauksen, jonka suuruus on enintään 0,6 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä, kuitenkin niin, että laitoksen verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää kuutta prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Varastovaraus alentaa yritysten efektiivistä veroastetta ja antaa mahdollisuuden huomatta-vaan tulontasaukseen. Verouudistukselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti hallitus ehdottaa varastovarausmahdollisuuden supistamista. Vaihto-omaisuuteen kuuluvien arvopapereiden osalta varastovarauksen tekemä mahdollisuus ehdotetaan olennaisesti supistettavaksi. Hallitus ehdottaa, että yleinen vaihto-omaisuuden varastovarauksen enimmäismäärä alennettaisiin vaiheittain kahden vuoden siirtymäajanjakson kuluessa 40 prosentista 30 prosenttiin. Jos verovelvollisella on varastovarauksen lisäksi purkamattomia toimintavaroja, varastovarauksen enimmäismäärä olisi ehdotuksen mukaan 25 prosenttia. Vaihto-omaisuuteen kuuluvien muiden arvopapereiden kuin asunto-osakkeiden ja niihin rinnastettavien muiden kiinteistöosakkeiden osalta varastovarauksen enimmäismääräksi ehdotetaan siirtymäkauden jälkeen 10 prosenttia.

Luottotappiovarauksen enimmäismäärä ehdotetaan alennettavaksi nykyisestä kolmesta prosentista kahteen prosenttiin ja raha-, vakuutus- ja eläkelaitosten luottotappiovarausten yhteismäärä alennettavaksi kuudesta prosentista viiteen prosenttiin.

Yritysjärjestelyt

Voimassa olevassa tuloverolainsäädännössä tulolähdesiirtojen ja yksityiskäyttöönnoton ve-

rokohtelu on säädetty puutteellisesti. Tuloverolainsäädäntöön ei myöskään sisälly elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 a §:ää lukuun ottamatta yritysmuodon muutoksia koskevia säännöksiä. Keskeinen kysymys yritysmuodon muutokseen liittyvässä verotuksessa on, sovelletaanko siihen lain 51 §:n 3 momentin säännöstä, jolloin verotuksessa varaukset purkautuvat ja poistot voivat palautua, vai voidaanko muutos toteuttaa ilman välittömiä verotusseuraamuksia. Niin ikään verolainsäädännössämme ei ole yrityksen jakautumista koskevia erityissäännöksiä.

Hallitus ehdottaa, että tulolähdesiirtoja ja yksityiskäyttöönottoa koskevia säännöksiä täydennettäisiin. Omaisuuslajisiirroista, yhteisön ja avoimen yhtiön sekä kommandiittiyhtiön purkamisesta ehdotetaan lakiin otettavaksi säännökset.

Tulolähdesiirtojen osalta ehdotetaan pääpiirteittäin nykyisen oikeustilan mukaisesti säädettäväksi erikseen veronalaiseksi luovutushinnaksi luettava määrä silloin, kun hyödyke siirretään pois elinkeinotulolähteestä, ja vähennyskelpoisen hankintamenon määrä siirrettäessä hyödyke toisesta tulolähteestä elinkeinotulolähteeseen. Esityksen mukaan siirto rahoitus- tai vaihto-omaisuudesta toiseen liikeomaisuuslajiin tapahtuisi alkuperäisestä hankintamenosta tai sitä alemmasta käyvästä arvosta ja siirto käyttöomaisuudesta muuhun omaisuuteen hankintamenon verotuksessa poistamatta olevaa osaa vastaavasta määrästä. Siirto sijoitusomaisuudesta muuhun liikeomaisuusryhmään tapahtuisi ehdotuksen mukaan määrästä, jossa sijoitusomaisuuden poistamatta oleva arvonkorotus siirtyisi hankintamenon mukana toiseen omaisuusryhmään.

Perusteettomia veroetuja on voinut syntyä erityisesti osakeyhtiöitä purettaessa ja siirrettäessä jako-osuutena varoja osakkaalle. Hallitus ehdottaa, että purkautuvan yhteisön verotuksessa luovutushinnaksi katsottaisiin jaettava omaisuuden todennäköinen luovutushinta. Avointen yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden purkautumisessa samoin kuin yksityiskäyttöönotoissa omaisuus arvostettaisiin enintään alkuperäiseen hankintamenuun.

Yritysmuodon muutosten veroseuraamuksia koskevat säännökset ehdotetaan verovelvollis- asemaa koskevinä säännöksinä sisällytettäväksi eri esityksen perusteella toteutettavaan tulo- ja varallisuusverolakiin. Elinkeinotulon verottamista koskevaan lakiin ehdotetaan sisällytettä-

väksi ainoastaan asiaa koskeva viittaussäännös.

Yhteisöjen sulautumisessa syntyvän voiton nykyisenkaltaisen verovapauden on hallituksen esityksen perusteluiden mukaan katsottu johtavan epätydyttävään lopputulokseen erityisesti niissä tapauksissa, joissa tytäryhtiöosakkeet ovat kuuluneet vastaanottavan yhtiön vaihto- tai sijoitusomaisuuteen. Hallituksen esityksen mukaisessa lakiehdotuksessa on lähdetty periaatteesta, jonka mukaan sulautumisessa syntynyt voitto tai tappio olisi pääsääntöisesti verotukseen vaikuttamaton. Vastaanottava yritys saisi vähentää sulautuvan yrityksen verotuksessa vähennyskelpoiset menot jatkuvuusperiaatteen mukaisesti samalla tavalla kuin sulautunut yritys olisi saanut ne vähentää.

Sulautumisessa syntyvä voitto ehdotetaan säädettäväksi veronalaiseksi tuloksi silloin, kun sulautuvan yhteisön osakkeet tai osuudet ovat kuuluneet vastaanottavan yhteisön vaihto- tai sijoitusomaisuuteen. Veronalainen voitto olisi tällöin määrä, jolla siirtyvän nettovarallisuuden kirjanpitoarvo ylittää sulautuvan yhteisön osakkeiden tai osuuksien poistamatta olevan hankintamenon. Fuusiovoitot eivät siten käytännössä muodostuisi suuriksi, koska siirtyvien varojen realisoitumaton arvonnousu ei tuloutuisi fuusiovoiton kautta.

Hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen mukaan sulautuvan yhteisön osakkeiden tai osuuksien hankintameno olisi vähennyskelpoinen siltä osin kuin se ylittää sulautuvalla yhteisöltä siirtyvien käyttöomaisuuskiinteistöjen ja -arvopapereiden käyvän arvon ja muun omaisuuden verotuksessa poistamatta olevan hankintamenon. Vähennyksen laskutapa olisi sama riippumatta siitä, mihin liikeomaisuusryhmään sulautuvan yhteisön osakkeet tai osuudet ovat vastaanottavassa yhteisössä kuuluneet.

Ennen sulautumista suoritettut varallisuuden siirrot, joiden tarkoituksena voidaan olettaa olevan sulautumisessa siirtyvän varallisuuden vähentäminen, ehdotetaan lisättäväksi laskelmassa siirtyvien varojen määrään. Tällaisia eräiä voisivat olla esimerkiksi sulautuvan yhteisön tavallista suurempi voitonjako, konserniavustukset ja muut konsernin sisäiset siirrot.

Sulautumista koskeva pääsääntö koskisi ehdotuksen mukaan myös yhtymiä. Sulautumisen yhteydessä tehtävää vähennystä koskevan säännöksen ulottamista yhtymiin ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena. Sulautumisessa saa-

dun voiton veronalaisuutta koskevan säännöksen ulottamista yhtymiin ei niin ikään ole pidetty tarpeellisena.

Hallitus ehdottaa, että eri sulautumistyyppien verotuksen yhtenäistämiseksi sulautuvaa yhteisöä tai yhtymää verotettaisiin erillisenä verovelvollisena sulautumisajankohtaan asti.

Elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin ehdotetaan otettavaksi yritysten jakautumista koskeva erityissäännös. Yhteisön siirtäessä osan toiminnastaan siirtyvää toimintaa jatkamaan perustetulle konserniavustuksesta verotuksessa annetussa laissa tarkoitettulle tytäryhteisölleen tai kahden tai useamman yhteisön perustaessa niiltä siirtyvää toimintaa jatkamaan yhteisön, omaisuutta luovuttavan yhteisön verotuksessa katsottaisiin vastaanottavaan yhteisöön apporttina pannun tai muuten luovutetun siirtyvään toimintaan kuuluvan rahoitus-, vaihto- ja sijoitusomaisuuden veronalaiseksi luovutushinnaksi vähintään omaisuuden alkuperäinen hankintameno tai sitä alhaisempi todennäköinen luovutushinta ja käyttöomaisuuden luovutushinnaksi verotuksessa poistamatta olevaa hankintamenon osaa vastaava määrä. Pantaessa vaihto-omaisuus apporttina kokonaan omistettuun uuteen tytäryhtiöön saataisiin vaihto-omaisuus kuitenkin siirtää hankintamenon verotuksessa vähentämättä olevasta määrästä. Hallituksen esitykseen sisältyvässä lakiehdotuksessa määriteltäisiin lisäksi verotuksessa hyväksyttävä alin siirtohinta säännöksen tarkoittamissa tapauksissa.

Konserniavustus

Konserniavustuksesta verotuksessa annettua lakia sovellettiin ensimmäisen kerran vuodelta 1987 toimitettavassa verotuksessa. Laki mahdollistaa avoimen tuloksensiirron emo- ja tytäryhtiön välillä. Laissa mainituin edellytyksin on konserniavustus antajalleen vähennyskelpoinen ja saajalleen veronalaista liiketuloa. Konserniavustusta koskevia säännöksiä sovelletaan vain valtionverotuksessa.

Hallitus ehdottaa, että konserniavustussäännökset ulotettaisiin koskemaan myös kunnallisverotusta. Konserniavustusta ei saisi kuitenkaan vähentää kunnallisverotuksessa harkinnalla vahvistetusta määrästä. Harkintaverotuksen edellytyksiä tutkittaessa tulolähteen tulona pidettäisiin tuloa, josta konserniavustus on vähennetty.

Käsittelyt aloitteet

Lakialoitteeseen n:o 57/1987 vp. sisältyvässä lakiehdotuksessa ehdotetaan, että elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaista toimintavarausta laskettaessa otettaisiin huomioon myös yksityisen liikkeen- tai ammatinharjoittajan ansiotulo-osuus yrityksen tuloksesta.

Lakialoitteeseen n:o 1 sisältyvän lakiehdotuksen mukaan kumottaisiin konserniavustuksessa verotuksessa annettu laki.

Lakialoitteeseen n:o 84 sisältyvän lakiehdotuksen mukaan edustusmenojen vähennyskelpoisuutta rajoitettaisiin nykyisestä, poisto- ja varausjärjestelmän osalta otettaisiin lakiin hallituksen esityksestä poikkeavat säännökset ja lisäksi lakiin otettaisiin säännökset elinkeinonharjoittajien erityisveroista. Samalla ehdotetaan konserniavustuksesta verotuksessa annettu laki kumottavaksi.

Lakialoitteeseen n:o 109 sisältyvän lakiehdotuksen mukaan useimmat varaukset poistettaisiin kokonaan ja käyttöomaisuuden poistooikeuksia kavennettaisiin. Lisäksi mainoskulojen ja edustuskulujen vähennysoikeutta rajoitettaisiin. Veronalaisiksi tuloiksi esitetään säädettäväksi myyntivoitot kokonaisuudessaan sekä emissiovoitot. Samalla ehdotetaan kumottaviksi lait konserniavustuksesta ja tutkimusvähennyksestä samoin kuin investointivarauslaki.

Toivomusaloitteessa n:o 158/1987 vp. ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus antaisi eduskunnalle esitykset yritysten hajauttamisen veroesteiden poistamiseksi, konserniavustuksen vähennysoikeuden ulottamiseksi kunnallisverotukseen, fuusiotappioiden vähennysoikeudesta ja yritysmuodon muutoksen verosäännösten selkeyttämiseksi sekä tutkimusvähennyksen pysyväksi tekemiseksi.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

tarkoituksenmukaisiksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä. Valiokunta on kuitenkin tehnyt ensimmäiseen lakiehdotukseen eräitä tarkennuksia.

Metsätöitä tekevä traktoriyrittäjä on velvolinen kustantamaan LEL:ssä säädetyn vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläketurvan. Hänen traktoriyrittäjätulonsa saattaa kuitenkin tulla verotetuksi elinkeinotuloverolain mukaan. Tällöin yrittäjänä maksettu LEL-maksu on rinnastettavissa elinkeinotuloverolain 8 §:n 4 a kohdassa mainittuihin YEL:n ja MYEL:n mukaisiin pakollisiin maksuihin. Tämän vuoksi valiokunta on täydentänyt ehdotettua 8 §:n säännöstä siten, että LEL:n 1 a §:n 2 momentin mukainen maksu on samassa asemassa kuin muut vastaavat pakolliset maksut eli ne ovat vähennettävissä elinkeinotulosta luonnollisena vähennyksenä.

Elinkeinotuloverolain 52 §:stä on painovirheen korjaamiseksi poistettu jälkimmäinen ”poikkeuksin” sana. Samoin on painovirheen korjaamiseksi voimaantulo-, soveltamis- ja siirtymäsäännöksen toisen momentin viimeisen virkkeen kolmanneksi viimeisestä lauseesta muutettu sana ”kuluvan” sanaksi ”kuvaavan”. Asiallista muutosta merkitsee se, että siirtymäsäännöksen loppuun ehdotetaan lisättäväksi sama avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön muuttamista osakeyhtiöksi koskeva siirtymäsäännös kuin ehdotettuun tulo- ja varallisuusverolain 163 §:ään.

Käsitlemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän 2. lakiehdotuksen muuttamattomana ja 1. lakiehdotuksen näin kuuluvana:

1.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 6 §:n 1 momentin 1 b kohta, sellaisena kuin se on 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1038/85),

muutetaan 5 §:n 5 kohta, 6 §:n 1 momentin 1 ja 1 a kohta, 8 §:n 2 ja 4 kohta, 15 §, 28 §:n 2 momentti, 29 §:n 1 momentti, 41 §, 42 §:n 2 momentti, 46 §:n 1 ja 2 momentti, 51, 52 ja 52 a §, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 5 kohta ja 29 §:n 1 momentti 23 päivänä joulukuuta 1977 annetussa laissa (1001/77), 6 §:n 1 momentin 1 ja 1 a kohta, 8 §:n 2 kohta ja 42 §:n 2 momentti mainitussa 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa, 8 §:n 4 kohta 30 päivänä huhtikuuta 1982 annetussa laissa (302/82), 28 §:n 2 momentti 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1112/85), 41 § osittain muutettuna mainitulla 20 päivänä joulukuuta 1985 annetulla lailla, 46 §:n 2 momentti 3 päivänä marraskuuta 1978 annetussa laissa (821/78), 52 § 29 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa (1094/76) ja 52 a § 28 päivänä joulukuuta 1978 annetussa laissa (1090/78), *lisätään* 6 §:ään uusi 4 momentti, 8 §:ään uusi 4 a kohta, ja lakiin uusi 51 a, 51 b, 51 c ja 51 d §,

sellaisena kuin niistä on 8 § osittain muutettuna 18 päivänä kesäkuuta 1971 ja 21 päivänä marraskuuta 1986 annetuilla laeilla (525/71 (*poist.*) ja (*poist.*) 824/86) sekä mainituilla 23 päivänä joulukuuta 1977, 30 päivänä huhtikuuta 1982 ja 20 päivänä joulukuuta 1985 annetuilla laeilla, seuraavasti:

5 ja 6 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

— — — — —
(2 ja 4 kohta kuten hallituksen esityksessä)

4 a) liikkeen- tai ammatinharjoittajan tapaturmavakuutusmaksut *sekä* yrittäjien eläkelakiin (468/69), (*poist.*) maatalousyrittäjien eläkelakiin (467/69) ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 1 a §:n 2 momenttiin perustuvat pakolliset maksut,

— — — — —
15, 28, 29, 41, 42, 46, 51, 51 a, 51 b, 51 c ja 51 d §

(Kuten hallituksen esityksessä)

52 §

Yhteisöjen tai yhtymien sulautuessa syntynyt voitto ei ole veronalaista tuloa eikä tappio vähennyskelpoinen meno yhteisöjä koskevin 2 ja 3 momenteissa säädetyin poikkeuksin (*poist.*).

(2—5 mom. kuten hallituksen esityksessä)

52 a §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulo-, soveltamis- ja siirtymäsäännös
(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Vuodelta 1989 toimitettavassa verotuksessa on 28 §:n 2 momentin säännöksestä poiketen verovuoden kuluu verovelvollisen sitä vaatiessa enintään 35 prosenttia vaihto-omaisuuden siitä hankintamenon osasta, jota ei 28 §:n 1 momentin säännösten perusteella ole katsottu kuluksi. Sellaisen verovelvollisen, joka on verovuonna 1989 tehnyt 46 a §:n nojalla toimintavarauksen tai jolla on aikaisemmin tehtyjä purkamattomia toimintavaroja, verovuoden kuluu on kuitenkin enintään 30 prosenttia vaihto-omaisuuden edellä mainitusta hankintamenon osasta. Muiden arvopapereiden hankintamenosta kuin asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden ja muiden sellaisten yhtiöiden osakkeiden hankintamenosta, jotka oikeuttavat määrätyn huonetilan hallintaan yhtiön omistamassa rakennuksessa, samoin kuin sellaisten vakioitujen optioiden ja termiinien hankintamenosta, jotka koskevat arvopapereita tai arvopapereiden hinnan kehitystä *kuvaavan* tunnusluvun muutoksen perusteella laskettavaa suoritusta, verovuoden kuluu on kuitenkin enintään 20 prosenttia siitä määrästä, jota ei 28 §:n 1 momentin säännöksen perusteella ole katsottu kuluksi.

(3—6 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Yhteisöjen purkamisiin, joissa ilmoitus selvitystilaan asettamisesta on tehty rekisteröintiä

varten ennen tämän lain voimaantuloa sekä sulautumisiin, joissa sulautumissopimuksesta on tehty ilmoitus rekisteröintiä varten tai, jos tällaista ilmoitusta ei ole säädetty tehtäväksi, sulautumiseen on haettu suostumusta tuomioistuimelta tai muulta viranomaiselta ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita sää-

nöksiä. Jos avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö on purettu ja sen omaisuus on siirretty toimintaa jatkamaan perustetulle osakeyhtiölle ennen tätä lakia voimassa olleessa 52 a §:ssä säädetyllä tavalla ennen tammikuun 1 päivää 1989, toimintamuodon muutokseen sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoitteisiin n:o:t 57/1987 vp., 1, 84 ja 109 sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 1988

Vielä valiokunta ehdottaa,

että toivomusaloite n:o 158/1987 vp. hylättäisiin.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Mäki-Hakola, jäsenet E. Aho, Ajo (osittain), Hokkanen, Järvenpää, Laaksonen, Lahti-Nuuttila, Malm, Pekkarinen, Ranta, Rusanen (osittain),

Sasi, Savolainen ja Tenhiälä sekä varajäsenet Ahonen (osittain), Hämäläinen, Ikkala, Jaakonsaari, Kietäväinen, Riihijärvi, Seppänen, Valli (osittain) ja Vihriälä.

Vastalauseita

I

1. SKDL:n ehdotukset lyhyesti

1.1. Verotus ympäristöpolitiikan yhdeksi välineeksi

Ehdotamme elinkeinotoimintaan käytetyn veden verottamista sekä eräitä haitallisia aineita sisältävän jäteveden verottamista, minkä lisäksi ympäristönsuojeluinvestoinneille ehdotetaan vapaita poistoja, ts. ympäristönsuojelulaitteiden hankintameno voitaisiin vähentää ja jaksottaa vapaasti 10 vuoden ajalle sen käyttöönottoaikankohdasta lukien.

1.2. Yritysten verotuksen välttämiskeinoja karsittava

Ehdotamme supistettavaksi elinkeinonharjoittajien mahdollisuuksia välttää verotukselta

nykyisiä runsaita tuloksentasausjärjestelyjä hyväksi käyttäen. Ehdotamme vaihto-omaisuuden varastovarauksen poistamista ja luottotapiovarausmahdollisuutta supistettavaksi enemmän kuin mitä hallitus esittää. Ehdotamme, että konserniavustuksesta verotuksessa annettu laki kumottaisiin, kun taas hallitus on esittänyt menettelyn laajentamista myös kunnallisverotukseen.

2. Yksityiskohtaiset esitykset

2.1. Elinkeinotulon verottamisesta annettu laki

8 §. Elinkeinoverolain (EVL) 8 §:n 8 kohdassa säädetään kohtuulliset edustusmenot vähennyskelpoisiksi sen mukaan kuin verohallitus tarkemmin määrää. Edustusmenoihin on

perinteisesti luettu myös alkoholijuomien tarjoilusta aiheutuneet kulut. Yritysten tarjoaman alkoholin kustannukset siirtyvät epäsuorasti muiden veronmaksajien kustannettavaksi. Ehdotamme lisättäväksi lain 8 §:n 8 kohtaan lauseen, joka sulkee alkoholitarjoilusta aiheutuneet kulut edustusmenojen ulkopuolelle. Valitettavasti valiokunnan enemmistö ei yhtynyt näkemykseemme.

15 §. Olemme yhtyneet valiokunnan kantaan siitä, miten määritellään vastikkeetta saadun omaisuuden vähennyskelpoinen hankintameno.

28 §. Vaihto-omaisuuden hankintameno on 1 momentin mukaan sen verovuoden kulua, jona vaihto-omaisuus on luovutettu, kulutettu tai menetetty. Verovuoden päättyessä olevan vaihto-omaisuuden hankintamenosta olisi kuitenkin edelleenkin kulua se osa, joka ylittää vastaavan vaihto-omaisuuden hankintaan verovuoden päättyessä todennäköisesti tarvittavan hankintamenon tai siitä todennäköisesti saatavan luovutushinnan.

Voimassa olevan 2 momentin mukaan verovuoden kulua on verovelvollisen sitä vaatiessa lisäksi enintään 40 prosenttia siitä hankintamenon osasta, jota ei 1 momentin säännösten perusteella ole katsottu kuluksi. Jos verovelvollinen on verovuonna tehnyt toimintavaruuden tai verovelvollisella on aikaisemmin tehtyjä purkamattomia toimintavaroja, enimmäismäärä on 40 prosentin sijasta 35 prosenttia.

Hallitus ehdottaa vaihto-omaisuuden varastovarauksen 40 prosentin kulukirjausmahdollisuuden alentamista 30 prosentiksi. Tällainen 40 prosentin kulukirjaus alentaa — kuten hallituksen esityksen perusteluissa oikein todetaan — yritysten efektiivistä veroastetta ja antaa mahdollisuuden huomattavaan tuloksentasaukseen. Itse asiassa näin suurta varastovarausta yritykset eivät keskimäärin edes kykene käyttämään.

Vuoteen 1985 saakka varastovarauksen enimmäismäärä oli 50 prosenttia. Prosentin alentaminen 40:ksi ei lisännyt verotuloja, sillä teollisuusyritysten varastovarausprosentti on ollut keskimäärin 30 prosenttia ja talonrakennusalalla tätä pienempi. Kahdeksassa suurimmassa talonrakennusyrityksessä se oli Taloudellisen suunnittelukeskuksen selvityksen mukaan suurimmillaan runsaat 30 prosenttia vuonna 1983. Yritysten maksamia veroja sen sijaan alensi se, että (samaa aikaan, kun varastovarauksen enimmäismäärä alennettiin

40 prosentiksi) yhteisöjen tuloverokanta alennettiin 43 prosentista 33 prosentiksi.

Valiokunnan enemmistö on tyytynyt hallituksen esittämään vaihto-omaisuuden varastovarauksen enimmäismäärän alentamiseen 30 prosentiksi ja sellaisessa tapauksessa, jossa käytetään myös toimintavarausta, enimmäismäärän alentamista 30 prosentista 25 prosentiksi.

Me ehdotamme lain 28 §:n 2 momentin ja siten vaihto-omaisuuden varastovarauksen kumottavaksi, koska se mahdollistaa yritysten veronkierron. Tällöin jäisi voimaan 28 §:n 1 momentti.

29 §. Sijoitusomaisuuden arvostusvaraus on voimassa olevan lain mukaan enintään 6 prosenttia verovuoden päättyessä olevan sijoitusomaisuuden hankintamenosta ja arvonnkorotuksesta.

Hallitus esittää sijoitusomaisuuden arvostusvarauksen alentamista enintään 5 prosentiksi. Tähän valiokunnan enemmistö on yhtynyt. Me ehdotamme 5 prosentin sijasta 2 prosenttia. Sijoitusomaisuuden aliarvostus mahdollistaa vakavaraisten pankki- ja rahalaitosten kirjanpidollisen tuloksen keinotekoisien alentamisen tavalla, joka vääristää kokonaisverotusta ja estää yritysverotuksen saattamisen samalle tasolle palkkatulojen verotuksen kanssa.

30 §. Irtaimen käyttöomaisuuden poiston suuruus määritellään lain 30 §:n 3 momentissa. Sen mukaan verovuoden poiston suuruus saa olla enintään 30 prosenttia menojäännöksestä. Menojäännöksen laskemistapa määritellään lain 30 §:n 2 momentissa, ja 1 momentissa puolestaan luetellaan irtaimen käyttöomaisuuteen kuuluvaksi koneet, kalusto ja muu niihin verrattava käyttöomaisuus. Monissa tapauksissa 30 prosentin vuotuinen kulukirjaus johtaa irtaimen käyttöomaisuusesineen luonnollista kulumista nopeampaan verotukselliseen kuluksi kirjaamiseen. Pääomavaltaisilla tuotannon ja elinkeinotoiminnan aloilla tällainen tilanne myötävaikuttaa investointihyödykkeiden hukakäyttöön, mikä on sekä kansantaloudellisesti epäoikeudenmukaista että haitallista ympäristölle.

Hallitus ei ole tähän ehdottanut muutosta ja valiokunnan enemmistö on siihen tyytynyt.

Me ehdotamme lain 30 §:n 3 momenttia muutettavaksi siten, että verovuoden poiston suuruus saa olla enintään laskennallisen suunnitelman mukaisen poiston suuruinen, kuitenkin enintään 25 prosenttia menojäännöksestä.

30 a §. Uudessa 30 a §:ssä ehdotamme ympäristöministeriön lausunnon perusteella ympäristöinvestoinneille kuitenkin vapaita poistoja. Tällöin ympäristöä pilaavien päästöjen puhdistamista varten hankittujen koneiden ja laitteiden, joiden tulee edustaa alansa kehittyneintä tekniikkaa, hankintamenosta voitaisiin niiden käyttöönottovuodelta ja sitä seuraavalta yhdeksältä verovuodelta toimitettavissa verotuksissa vähentää poistona veronalaisesta tulosta ympäristönsuojelulaitteen hankintamenson se osa, minkä verovelvollinen on kirjanpidossaan vähentänyt tällaisena poistona. Tämän poisto-oikeuden myöntämisen edellytyksenä on kuitenkin ympäristöministeriön myönteinen lausunto hankitun koneen tai laitteen laadusta: edustaako se käyttötarkoitukseltaan edistyneintä tekniikkaa. Poisto-oikeutta ehdotuksessamme nimitetään ympäristönsuojeluinvestointipoistoksi.

Hallitus ei ole ehdottanut ympäristönsuojeluinvestointipoistojärjestelmää eikä valiokunnan enemmistö myöskään ole ehdotukseemme yhtynyt.

41 ja 42 §. Olemme yhtyneet näiden teknisten muutosten osalta valiokunnan kantaan.

46 §. Voimassa olevan 1 momentin mukaan muiden verovelvollisten kuin raha-, vakuutus- ja eläkelaitosten oikeus tehdä luottotappiovaraus on enintään 3 prosenttia liikesaamisten yhteismäärästä, ellei verovelvollinen toteennäytä sitä suurempaa todennäköistä luottotappion vaaraa.

Voimassa olevan 2 momentin mukaan raha-, vakuutus- ja eläkelaitos saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, joka on enintään 0,6 prosenttia saamisten yhteismäärästä; purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää 6 prosenttia.

Hallitus esittää 1 momentin luottotappiovarauksen enimmäismäärän alentamista 3 prosentista 2 prosentiksi ja 2 momentin luottotappiovarausten yhteismäärää koskevan 6 prosentin alentamista 5 prosentiksi. Tähän valiokunnan enemmistö on yhtynyt.

Me olemme yhtyneet 1 momentin osalta valiokunnan kantaan, mutta ehdotamme 2 momentissa säädetyn raha-, vakuutus- ja eläkelaitosten luottotappiovarauksen enimmäismääräksi 0,3 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Luottotappiovarausten yhteismäärä on ehdotuksessamme valiokunnan enemmistön kannan mukainen. Esitys perustuu tältä osin samoille

näkökohdille kuin 29 §:ää koskeva muutosesitys.

46 a §. Esitämme säännöstä muutettavaksi siten, että toimintavarausten enimmäismäärää nostettaisiin 30 prosentista 40 prosenttiin, jolloin verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien toimintavarausten yhteismäärä ei saa ylittää 40 prosenttia tilikauden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksettujen ennakonpidätysten alaisten palkkojen määräästä.

Hallitus ei tätä ole ehdottanut ja valiokunnan enemmistö on tyytynyt hallituksen kantaan.

Muutosesityksemme perusteena on toimintavarausten merkitys työvoimavaltaisille yrityksille. Toimintavarausta kohottamalla helpotettaisiin työvoimaa runsaasti käyttävien yritysten toimintaedellytyksiä.

Elinkeinovesivero

49 a §. Elinkeinotoiminnassa käytetään huomattavia määriä vettä, joka on eräs tärkeimmistä Suomen luonnonvaroista. Vesistöjen rehevöityminen ja saastuminen voidaan estää yhteiskunnallista sääntelyä lisäämällä. Verotuksen avulla veden käyttöä yrityksissä voidaan vähentää ja edistää vesivarantojen yhä tarkempaa kierrätystä tuotantoketjuissa.

Me ehdotamme lakiin uutta säännöstä (elinkeinovesiveroa), joka kohdistuisi lain tarkoitamiin elinkeinonharjoittajiin. Veron määräytymisperusteena olisi markkamääräinen summa elinkeinotoiminnassa kulutettua vesikuutiota kohden. Veron alaraja asetetaan esityksessä 1 000 kuution vuosikulutukseen, jonka alle jäävä, elinkeinotoiminnassa tapahtuva veden kulutus olisi verosta vapaa. Vesikuution veron suuruus tässä esityksessä on määritelty käyttäen tietoja valkaistun sulfiittiseluloosan valmistuksessa kuluvasta vesimäärästä sekä seluloosan tiedossa olevaa markkinahintaa. Ehdotettu vero on suhteellisen pieni, milloin esimerkiksi sellun tuotannossa käytetään vähän vettä. Sitä tulisivikin asteittain nostaa vaikutuksen tehostamiseksi. Tieto veron jatkuvasta kohoamisesta on omiaan ohjaamaan uus-, laajennus- ja uusintainvestointeja. Veron tarkoituksena on suosia suljettua kiertoa, koska siitä ei veroa peritä.

Säännösesityksessä rajataan asuntopoliittisista syistä asunto-osakeyhtiöt ja -osuuskunnat

sekä kiinteistöyhtiöt ja kiinteistöhuolto-yhtiöt elinkeinovesiveron ulkopuolelle. Vesiveron kumuloitumisvaikutuksen estämiseksi elinkeinovesiverosta vapautettaisiin myös vesilaitokset. Ehdotus on sisällytetty lakiin omaksi osakseen: IV osa. Voimassa olevan lain ”IV osa. Erityisiä säännöksiä” muutettaisiin V osaksi.

Säännösesityksessä verovelvollisiksi esitetään ainoastaan elinkeinonharjoittajat. Tällä viitataan elinkeinotoimintaan, jolla tarkoitetaan lain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua liike- ja ammattitoimintaa.

Hallitus ei ole ehdottanut elinkeinovesiveroa eikä valiokunnan enemmistö ole myöskään ehdotustamme kannattanut.

Haitallisen jäteveden vero

49 b §. Haitallisten aineiden joutumista vesistöihin voidaan rajoittaa ja on rajoitettu lupaehdoilla. Tätä täydentäväksi taloudelliseksi pakotteeksi ehdotetaan haitallisia jätevesiä sisältävien päästöjen säätämistä verotettavaksi niin, että mikäli elinkeinonharjoittaja pystyy rajoittamaan haitallisten aineiden päästöjä lupaehtoja pienemmiksi, hänen veronsa on tällöin vähäisempi tai sitä ei kanneta ollenkaan. Käytännössä toimiakseen tehokkaasti ehdotettu järjestelmä edellyttää aukotonta ja tiukkaa lupajärjestelmää, jota sitä mukaa kiristetään, kun merkittävä osa on vapautunut verosta. Tarkoitus on siis luoda kaksikeinoinen ja koko ajan kiristävä järjestelmä.

Jätevesiveron kaltaisia järjestelmiä on jo muualla Länsi-Euroopassa otettu käyttöön. Saksan liittotasavallassa peritään saastevesimaksua, joka on kytketty ympäristönsuojelun lupajärjestelmään. Maksun suuruus riippuu esimerkiksi saastuttajan kiinteissä päästöissä olevien orgaanisten aineiden määrän prosenttiosuudesta, happea kuluttavien aineiden määrästä, elohopeapitoisuudesta, kadmiummäärästä ja kalakannalle myrkyllisten aineiden osuudesta. Vastaavasti Ranskassa peritään jätevesiveron kaltaista maksua, joka on sidottu paikallisen ympäristöhallinnon resurssitarpeeseen ja maksun suuruutta määrittää päästöjen luonne.

Hallitus ei ole ehdottanut jätevesiveroa eikä valiokunnan enemmistö ole myöskään ehdotustamme kannattanut.

Yritysjärjestelyt: tulolähde- ja omaisuuslajisiirrot, yksityiskäyttöönotto ja purkamisen; yritysmuodon muutokset; sulautuminen; yritysten jakautuminen

51, 51 a, 51 b, 51 c, 51 d, 52 ja 52 a §. Olemme yhtyneet valiokunnan kantaan.

Investointivarausjärjestelmän kumoaminen

Voimaantulo-, soveltamis- ja siirtymäsäännös. Olemme ehdottaneet muutoksia myös tähän säännökseen. Ehdotukset liittyvät osin edellä tehtyihin muutosehdotuksiin. Lisäksi ehdotamme kahden voimassa olevan lain kumoamista.

Säännöksen 1 momentissa ehdotamme kokonaisverotuksen oikeudenmukaistamiseksi voimassa olevan investointivarauslain (1094/78) kumoamista. Hallitus ei ole tätä ehdottanut eikä valiokunnan enemmistö myöskään ole ehdotukseemme yhtynyt.

Investointivarauslain mukainen investointivarausjärjestelmä on muodostunut nykyisessä muodossaan lähinnä suurten yritysten keinoksi ohjata syntyntä tulostaan yritysten tuloverotuksen ulkopuolelle. Asiantuntija-arvioiden mukaan valtion veropohja kapenee vuosittain useilla sadoilla miljoonilla markoilla yritysten käyttäessä investointivarauslain suomaa investointivaruksen vähentämisoikeutta.

Pidämme myös tutkimusvähennyistä tarpeettomana ja ehdotamme tutkimusvähennyksestä valtionverotuksessa 22 päivänä joulukuuta 1983 annetun lain kumoamista. Hallitus ei ole tätä ehdottanut eikä valiokunnan enemmistö myöskään ole ehdotukseemme yhtynyt.

Säännöksen 2 momentissa ehdotamme vaihto-omaisuuden varastovarukselle vuoden 1989 osalta myönnettyä siirtymävaraa pienemmäksi, koska me ehdotamme tämän varauksen poistamista kokonaan, kun taas hallitus ehdottaa vain sen supistamista. Valiokunnan enemmistö on tässäkin omaksunut hallituksen kannan.

Säännöksen 3—6 momentin osalta olemme yhtyneet valiokunnan kantaan.

Ehdotamme säännökseen uutta 7 momenttia, jonka mukaan elinkeinovesiveroa ja haitallisen jäteveden veroa sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1990 toimitettavassa verotuksessa.

2.2. Konserniavustuksesta verotuksessa annettu laki

Lakia sovellettiin ensimmäisen kerran vuodelta 1987 toimitettavassa verotuksessa. Laki mahdollistaa avoimen tuloksensiirron emon ja tytäryhtiöiden välillä. Lain mukaan konserniin kuuluva osakeyhtiö ja osuuskunta saavat tiettyin edellytyksin vähentää liike tulostaan toiselle konserniyhteisölle antamansa. Konserniavustus luetaan avustuksen saaneen yhteisön veronalaiseksi tuloksi. Voimassa olevan lain mukaan konserniavustuksia koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin vain valtionverotuksessa.

Hallitus ehdottaa konserniavustuksen vähen-

nyskelpoisuuden ulotettavaksi koskemaan myös kunnallisverotusta. Valiokunnan enemmistö on tähän yhtynyt.

Me puolestamme ehdotamme, että konserniavustuksesta verotuksessa annettu laki (825/86) kumottaisiin. Tämä laki tarjoaa yrityksille yhden monista keinoista välttää verotusta.

Ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin lakialoitteen n:o 84 pohjalta näin kuuluvina:

1.

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 6 §:n 1 momentin 1 b kohta, sellaisena kuin se on 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1038/85), sekä 28 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1112/85),

muutetaan 5 §:n 5 kohta, 6 §:n 1 momentin 1 ja 1 a kohta, 8 §:n 2, 4 ja 8 kohta, 15 §, (poist.) 29 §:n 1 momentti, 30 §:n 3 momentti, 41 §, 42 §:n 2 momentti, 46 §:n 1 ja 2 momentti, 46 a §:n 1 momentti, 51, 52 ja 52 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 5 kohta ja 29 §:n 1 momentti 23 päivänä joulukuuta 1977 annetussa laissa (1001/77), 6 §:n 1 momentin 1 ja 1 a kohta, 8 §:n 2 kohta ja 42 §:n 2 momentti mainituissa 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa, 8 §:n 4 kohta 30 päivänä huhtikuuta 1982 annetussa laissa (302/82), 8 §:n 8 kohta 18 päivänä kesäkuuta 1971 annetussa laissa (525/71), (poist.) 41 § osittain muutettuna mainitulla 20 päivänä joulukuuta 1985 annetulla lailla, 46 §:n 2 momentti 3 päivänä marraskuuta 1978 annetussa laissa (821/78), 46 a §:n 1 momentti 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1112/85), 52 § 29 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa (1094/76) ja 52 a § 28 päivänä joulukuuta 1978 annetussa laissa (1090/78), sekä

lisätään 6 §:ään uusi 4 momentti ja 8 §:ään uusi 4 a kohta sekä lakiin uusi 30 a § ja uusi nimike IV osa Elinkeinonharjoittajan erityisverot, jolloin IV osa siirtyy V osaksi, uusi 49 a, 49 b, 51 a, 51 b, 51 c ja 51 d §,

sellaisena kuin niistä on 8 § osittain muutettuna mainitulla 18 päivänä kesäkuuta 1971 annetulla lailla ja 21 päivänä marraskuuta 1986 annetulla lailla (poist.) (824/86) sekä mainituilla 23 päivänä joulukuuta 1977, 30 päivänä huhtikuuta 1982 ja 20 päivänä joulukuuta 1985 annetuilla laeilla, seuraavasti:

5 ja 6 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

(2, 4 ja 4 a kohta kuten valiokunnan mietinnössä)

8) liikkeen toimialaan sekä toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden kohtuulliset edustusmenot, joihin ei kuitenkaan lueta alkoholista ja alkoholitarjoilusta aiheutuneita kuluja,

sen mukaan kuin verohallitus tarkemmin määrää, (Uusi 8 kohta)

15 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

28 §
(Poist.)

29 §

Sijoitusomaisuuden hankintameno ja 5 §:n 6 kohdassa tarkoitettu arvonorotus on sen verovuoden kulu, jona sijoitusomaisuus on luovutettu tai menetetty. Raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksella verovuoden päättyessä olevan sijoitusomaisuuden hankintamenosta ja edellä mainitusta arvonorotuksesta on verovuoden kulu kuitenkin se osa, joka ylittää vastaavan sijoitusomaisuuden hankintaan verovuoden päättyessä todennäköisesti tarvittavan hankintamenon tai siitä samana ajankohtana todennäköisesti saatavan luovutushinnan. Verovelvollisen sitä vaatiessa on verovuoden kulu lisäksi enintään 2 prosenttia siitä hankintamenon ja edellä mainitun arvonorotuksen osasta, jota ei edellä tässä pykälässä olevien säännösten perusteella ole katsottu kuluksi.

30 §

Verovuoden poiston suuruus saa olla enintään laskennallisen suunnitelman mukaisen poiston suuruinen, kuitenkin enintään 25 prosenttia menoajännöksestä.

30 a § (uusi)

Verovelvollisella, joka verovuoden aikana tekee ympäristönsuojeluinvestoinnin jäteveden taikka muun ympäristöä pilaavan päästön puhdistamiseksi tarkoitetun koneen tai laitteen käyttöönottamiseksi elinkeinotoiminnassaan, on oikeus siltä verovuodelta, jona tässä tarkoitettu kone tai laite on otettu käyttöön, sekä yhdeksältä seuraavalta verovuodelta toimitettavissa verotuksissa vähentää veronalaisesta tulostaan sanotun koneen tai laitteen hankintamenosta määrä, mikä verovelvollisen kirjanpidossa on tällaisena poistona vähennetty. Näin suoritettu poisto voidaan hyväksyä, mikäli tässä säännöksessä tarkoitettu kone tai laite edustaa alansa edistyneintä tekniikkaa ja ympäris-

töministeriö on vahvistanut tämän lausunnonlaan (ympäristönsuojeluinvestointipoisto).

41 ja 42 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

46 §

(1 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

Raha-, vakuutus- ja eläkelaitos saa vähentää verovuonna tehdyn, enintään 0,3 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä vastaavan luottotappiovarauksen, kuitenkin niin, että laitoksen verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää 5 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä ja että vakuutuslaitoksen vakuutusmaksusaamiin sovelletaan 1 momentin säännöksiä. Niin ikään saa takauslaitos, jonka yksinomaisena tarkoituksena on takauksituumusten antaminen raha-, vakuutus- ja eläkelaitokselle asiakkaitensa liiketoimintaan saamien luottojen vakuudeksi, vähentää 1 momentin mukaisesti liikesaamisistaan myönnettävän vähennyksen lisäksi tässä momentissa mainitulla tavalla lasketun luottotappiovarauksen verovuoden päättyessä olevien takausvastuittensa yhteismäärästä.

46 a § (uusi)

Verovelvollinen, raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksia lukuun ottamatta, saa vähentää verovuonna tekemänsä toimintavarausten, kuitenkin niin että verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien toimintavarausten yhteismäärä ei saa ylittää 40 prosenttia tilikauden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksettujen ennakonpidätysten alaisten palkkojen määrästä.

IV Osa

Elinkeinonharjoittajan erityisverot (Uusi osa)

49 a § (uusi)

Tässä laissa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja on velvollinen maksamaan veroa (elinkeinoveroa), joka peritään elinkeinotoiminnassa käytetyn vesimäärän perusteella riippumatta siitä, onko vesi hankittu elinkeinonharjoittajan omasta vedenottamosta tai toisen hänelle toimittamasta.

Veron suuruus on 50 penniä kulutettua vesi-kuutiota kohden, siltä osin kuin verovelvollisen vedenkulutus ylittää yli 1 000 kuutiota vuodessa.

Elinkeinovesiverosta vapaita ovat kuitenkin asunto-osakeyhtiölaissa (30/26) tarkoitetut osakeyhtiöt, kiinteistöyhtiöt sekä kiinteistöhuolto-yhtiöt. Samoin tässä pykälässä tarkoitetusta verosta vapaita ovat vesilaitokset.

Verovelvollinen on velvollinen ilmoittamaan kunkin tilikauden osalta elinkeinotoiminnassa kuluttamansa vesikuutioiden lukumäärän veroviranomaisille. Verovelvollisen ilmoitusvelvollisuutta koskee soveltuvin osin verotuslain (482/58) kirjanpito-velvollisen ilmoitusvelvollisuutta koskevat säännökset.

49 b § (uusi)

Tässä laissa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja on velvollinen maksamaan jätevedestä veroa (haitallisen jäteveden vero), jos jätevesi lisäksi sisältää kiintoaineita, hapettavia yhdisteitä, elohopeaa, kadmiumia kromia, nikeliä, lyijyä tai kuparia.

Veron suuruus on 20 penniä kuutiometriltä jätevetä siltä osin kuin jäteveden määrä ylittää 1 000 kuutiometriä ja siinä on edellä 1 momentissa mainittua ainetta. Veron määrä on kuitenkin 10 penniä kuutiometriltä, jos sanottua ainetta vuoden aikana jätevedessä on vähemmän kuin puolet luvan enimmäismäärästä. Veroa ei kanneta, jos sanottua ainetta vuoden aikana on vähemmän kuin 30 % luvan enimmäismäärästä.

Verovelvollinen on velvollinen ilmoittamaan kunkin tilikauden osalta jätevetensä ja siihen sisältyvien 1 momentissa mainittujen aineiden määrät veroviranomaisille, ja ilmoitusvelvollisuutta koskevat soveltuvin osin verotuslain (482/58) kirjanpito-velvollisen ilmoitusvelvollisuutta koskevat säännökset.

51, 51 a, 51 b, 51 c, 51 d, 52 ja 52 a §
(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Voimaantulo-, soveltamis- ja siirtymäsäännös

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1989. Tällä lailla kumotaan tutkimusvähennyksestä valtionverotuksessa 22 päivänä joulukuuta 1983 annettu laki (1023/83) sekä 28 päivänä joulukuuta 1978 annettu investointivarauslaki (1094/78). Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1989 toimitettavassa verotuksessa jäljempänä mainituin poikkeuksin.

Vuodelta 1989 toimitettavassa verotuksessa on (poist.) verovuoden kuluja verovelvollisen sitä vaatiessa enintään 25 prosenttia vaihtomaisuuden siitä hankintamenon osasta, jota ei 28 §:n 1 momentin säännösten perusteella ole katsottu kuluksi. (Poist.) Muiden arvopapereiden hankintamenosta kuin asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden ja muiden sellaisten yhtiöiden osakkeiden hankintamenosta, jotka oikeuttavat määrätyn huonetilan hallintaan yhtiön omistamassa rakennuksessa, samoin kuin sellaisten vakioitujen optioiden ja termiinien hankintamenosta, jotka koskevat arvopapereita tai arvopapereiden hinnan kehitystä kuvaavan tunnusluvun muutoksen perusteella lasketavaa suoritusta, verovuoden kuluja on kuitenkin enintään 20 prosenttia siitä määrästä, jota ei 28 §:n 1 momentin säännöksen perusteella ole katsottu kuluksi.

(3—7 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

Lain 49 a ja 49 b §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1990 toimitettavassa verotuksessa. (uusi 8 mom.)

2.

Laki**konserniavustuksesta verotuksessa annetun lain kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan konserniavustuksesta verotuksessa 21 päivänä marraskuuta 1986 annettu laki (825/86).

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1989. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1989 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 1988

Esko Seppänen

Timo Laaksonen

II

Keskustan eduskuntaryhmä pitää elinkeinoverolain uudistamisen tärkeimpänä tavoitteena yritysverotuksen oikeudenmukaisuuden ja tasapuolisuuden lisäämistä. Tavoitteena tulisi olla erityisesti pienten, työvaltaisten yritysten verotusasetaman keventäminen suhteessa suuriin ja pääomavaltaisiin yrityksiin.

Hallituksen esitys ei tätä tavoitetta toteuta. Päinvastoin monet yritysverotusta koskevat muutosesitykset ovat entisestään kiristämässä pienten yritysten verotusta sekä kaventamassa niiden suuriin yrityksiin verrattuna vähäisiä tuloksentasausmahdollisuuksia.

Keskustan eduskuntaryhmä on valmis hyväksymään ehdotetun varastovarauksen supistamisen. Sen vastapainoksi tulisi kuitenkin korottaa toimintavarausta nykyisestä 30 prosentista 40 prosenttiin tilikauden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksettujen palkkojen määrästä. Samalla esitämme, että toimintavarauksen pohjaa laajennettaisiin siten, että varaus voitaisiin tehdä myös yrittäjälle verotuksessa vahvistetun ansiotulon perusteella.

Luottotappiovarauksessa on kysymys menettelystä, jolla otetaan vain huomioon kertyneisiin tuloihin kohdistuvat, mutta vasta tulevaisuudessa todennäköisesti syntyvät menot. Mahdollisesti toteutumatta jäävät luottotappiot kirjautuvat takaisin tuloksi, joten kyse ei ole veroedusta vaan ainoastaan tuloksen oikai-

semisesta. Luottotappiovaraus tulisikin säilyttää ennallaan.

Elinkeinoverolain myyntivoittoverosäännökset uudistettiin vuoden 1986 alusta. Koska muutokset ovat olleet voimassa vasta vajaan kolmen vuoden ajan, ei riittäviä perusteita myyntivoittojen verotuksen kiristämiseksi ole. Hallituksen ehdottama muutos johtaisi siihen, että erityisesti pitkään omistetun varallisuuden myyntivoittoverotus kiristyy huomattavasti ja seurauksena on myös inflaatiovoiton joutuminen verotetuksi.

Hallitus esittää myös tulo- ja varallisuusverolaista poiketen sukupolvenvaihdosluovutuksia koskevan säännöksen poistamista elinkeinoverolaista. Hallituksen esityksen perustelut ovat harhaanjohtavat. Säännöksen kumoamista on puolustettu mm. vetoamalla sen monimutkaisuuteen, soveltamisalan suppeuteen sekä siihen, että säännökseen ei sisälly veloitetta elinkeinon jatkamiseen.

Vuoden 1986 verotilaston mukaan sukupolvenvaihdossäännöksen piiriin kuuluvia liikkeenharjoittajia oli yli 40 000 sekä ammatinharjoittajia lähes 100 000. Kyse ei ole suppeasta ryhmästä. Verotuskohtelulla heitä ei tulisi pakottaa yritysmuodon vaihtamiseen.

EVL:n lähiomaisten välisiä luovutuksia koskevaan säännökseen ei liity suoranaista veloitetta elinkeinon harjoittamisen jatkamiseen. Kuitenkin luovutuksensaajan on maksettava

vero, mikäli hän myy saamaansa omaisuutta ennen kuin viisi vuotta on kulunut saannosta.

Keskustan eduskuntaryhmän mielestä on välttämätöntä, että tulo- ja varallisuusverolain ja elinkeinoverolain sukupolvenvaihdosluovutuksia koskevat säännökset ovat yhdenmukaisia. Siksi nykyinen säännös tulisi sellaisenaan säilyttää elinkeinoverolaissa.

Mikäli hallituksen esittämä myyntivoittojen verotuksen kiristys toteutuu, muutos johtaa monissa tapauksissa toimitiloja vaihtavan yrityksen kohtuuttomaan verottamiseen. Elinkeinoverolaki mahdollistaa jälleenhankintavarauksen tekemisen niissä tapauksissa, joissa yritys on myynyt käyttöomaisuuteen kuulu-

neen rakennuksen tai kalustoa. Sen sijaan toimitilaosakkeita koskevat säännökset laista puuttuvat.

Ehdotamme, että EVL:n jälleenhankintavarausta laajennetaan koskemaan myös käyttöomaisuuteen kuuluvia osakkeita.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä toinen lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana sekä

että valiokunnan mietintöön sisältyvä ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

1.

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 6 §:n 1 momentin 1 b kohta, sellaisena kuin se on 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1038/85),

muutetaan 5 §:n 5 kohta, 6 §:n 1 momentin 1, 1 a ja 1 b kohta, 8 §:n 2 ja 4 kohta, 15 §, 28 §:n 2 momentti, 29 §:n 1 momentti, 41 §, 42 §:n 2 momentti, 46 §:n 1 ja 2 momentti, 46 a §:n 1 momentti, 51, 52 ja 52 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 5 kohta ja 29 §:n 1 momentti 23 päivänä joulukuuta 1977 annetussa laissa (1001/77), 6 §:n 1 momentin 1, 1 a ja 1 b kohta, 8 §:n 2 kohta ja 42 §:n 2 momentti mainitussa 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1038/85), 8 §:n 4 kohta 30 päivänä huhtikuuta 1982 annetussa laissa (302/82), 28 §:n 2 momentti 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1112/85), 41 § osittain muutettuna mainitulla 20 päivänä joulukuuta 1985 annetulla lailla, 46 §:n 2 momentti 3 päivänä marraskuuta 1978 annetussa laissa (821/78), 46 a §:n 1 momentti 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1112/85), 52 § 29 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa (1094/76) ja 52 a § 28 päivänä joulukuuta 1978 annetussa laissa (1090/78),

lisätään 6 §:ään uusi 4 momentti, 8 §:ään uusi 4 a kohta, 43 §:ään uusi 2 momentti, ja lakiin uusi 51 a, 51 b, 51 c ja 51 d §,

sellaisena kuin niistä on 8 § osittain muutettuna 18 päivänä kesäkuuta 1971 ja 21 päivänä marraskuuta 1986 annetuilla laeilla (525/71 ja 824/86) sekä mainituilla 23 päivänä joulukuuta 1977, 30 päivänä huhtikuuta 1982 ja 20 päivänä joulukuuta 1985 annetuilla laeilla, ja 43 § 21 päivänä helmikuuta 1983 annetussa laissa (71/83), seuraavasti:

5 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

6 §

Veronalaista tuloa eivät ole:

1) 80 prosenttia käyttöomaisuuteen kuuluvis-

ta kiinteistöistä ja arvopapereista saaduista luovutushinnoista tai muista vastikkeista, mikäli verovelvollinen on omistanut kiinteistön vähintään 10 ja arvopaperin vähintään 5 vuotta, kuitenkin niin, että palautuva, verotuksessa arvopaperin hankintamenosta aikaisemmin

42 §:n 1 momentin perusteella hyväksytty poisto on veronalaista tuloa 5 vuoden määräajan jälkeenkin,

1 a) 80 prosenttia käyttöomaisuuteen kuuluvasta kiinteistöstä, jota verovelvollinen ei ole hankkinut ilmeisesti keinottelutarkoituksessa, saadusta luovutushinnasta tai muusta vastikkeesta, jos kiinteistö on luovutettu kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/77) mukaisella menettelyllä tai jos kiinteistö ilman, että edellä tarkoitettuun menettelyyn on ryhdytty, tai menettelyn alettua on kaupoin tai muutoin vapaaehtoisesti luovutettu sellaiseen tarkoitukseen, johon vastaanottajalla on oikeus lunastaa kiinteätä omaisuutta tai saada sen pysyvä käyttöoikeus mainitulla menettelyllä, tai jos verovelvollinen vesistön patoamista tai säännöstelyä varten on vapaaehtoisesti luovuttanut kiinteistön mainituista toimenpiteistä hyötyä saavalle voimallituksen omistajalle sellaiseen tarkoitukseen, johon valtiolle on annettu lunastusoikeus,

1 b) luovuttajan vaatiessa ja luovutuksen saajan suostuessa muuhun kuin vaihto- ja sijoitusomaisuuteen kuuluvista kiinteistöistä ja arvopapereista saadut luovutushinnat ja muut vastikkeet, jos omaisuus on ollut yhteensä yli 8 vuotta verovelvollisen tai hänen ja sellaisen henkilön omistuksessa, jolta hän on saanut sen vastikkeettomasti, ja saajana on luovuttajan aviopuoliso taikka joko yksin tai yhdessä puolisonsa kanssa luovuttajan lapsi, aviopuolison lapsi, ottolapsi, lapsen tai ottolapsen rintaperillinen, isä, äiti, ottoisä, ottoäiti, veli, sisar, velipuoli tai sisarpuoli, kuitenkin niin, että palautuva verotuksessa arvopaperin hankintamenosta aikaisemmin 42 §:n 1 momentin perusteella hyväksytty poisto on veronalaista tuloa ja, jos luovutuksen saaja luovuttaa samaa omaisuutta edelleen ennen kuin 5 vuotta on kulunut hänen saannostaan, hänen veronalaiseen luovutushintaansa lisätään sen määrän, jonka veronalaiseksi tuloksi lukemisesta hänen saantomiehensä on edellä tässä kohdassa mainitulla perusteella vapautunut, ja saantomiehen verotuksessa ennen luovutusta olleen poistamattoman hankintamenon erotus.

(4 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

8, 15, 28, 29, 41 ja 42 §
(Kuten valiokunnan mietinnössä)

43 §

Jos verovelvollinen aikoo jatkaa liiketoimintaa ja tekee todennäköiseksi aikomuksensa hankkia omaan käyttöön otettavien toimitilojen hankintaan oikeuttavia osakkeita, tuloutetaan verovelvollisen luovuttamista vastaavalaisista osakkeista saadut luovutushinnat hankintamenoa lukuun ottamatta uusien osakkeiden hankintamenosta. Luovutushinta, jota ei ole vähennetty sinä verovuonna, jona osakkeet on luovutettu, eikä kolmena seuraavana verovuotena, luetaan sen verovuoden tuotoksi, jonka aikana se olisi viimeistään ollut hankintamenosta vähennettävä. (uusi 2 mom.)

46 §

Verovelvollinen, raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksia lukuun ottamatta, saa vähentää verovuonna tekemänsä luottotappiovarauksen, mikäli luottotappiovarausten yhteismäärä ei ylitä 3 prosenttia liikesaamisten yhteismäärästä tai verovelvollisen toteennäyttämää sitä suurempaa todennäköistä luottotappion vaaraa.

Raha-, vakuutus-, ja eläkelaitos saa vähentää verovuonna tehdyn, enintään 0,6 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä vastaavan luottotappiovarauksen, kuitenkin niin, että laitoksen verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää 6 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä ja että vakuutuslaitoksen vakuutusmaksusaamiin sovelletaan 1 momentin säännöksiä. Niin ikään saa takauslaitos, jonka yksinomaisena tarkoituksena on takaussitoumusten antaminen raha-, vakuutus- ja eläkelaitokselle asiakkaitensa liiketoimintaan saamien luottojen vakuudeksi, vähentää 1 momentin mukaisesti liikesaamisista myönnettävän vähennyksen lisäksi tässä momentissa mainitulla tavalla lasketun luottotappiovarauksen verovuoden päättyessä olevien takausvastuittensa yhteismäärästä.

46 a § (uusi)

Verovelvollinen, raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksia lukuun ottamatta, saa vähentää verovuonna tekemänsä toimintavarausten, kuitenkin niin, että verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien toimintavarausten yhteismäärä ei saa ylittää 40 prosenttia tilikauden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden

*aikana maksettujen ennakonpidätysten alaisten
palkkojen ja yrittäjälle verotuksessa vahviste-
tun ansiotulon yhteismäärästä.*

51, 51 a, 51 b, 51 c, 51 d, 52 ja 52 a §
(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Voimaantulo-, soveltamis- ja siirtymäsäännös
(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 1988

Esko Aho
Hannu Tenhiälä

Jukka Vihriälä

Mauri Pekkarinen
Timo Kietäväinen

